

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**ISBN 978-966-610-243-3
ISBN 978-966-610-245-7**

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»
(Посвідчення № 391 від 16.09.2020 р.)**

**PROCEEDINGS
II INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»
(Certificate № 391 dated September 16, 2020)**

Частина 2

12 травня 2021 р.

Кременчук 2021

УДК 62 (33: 34: 37: 61: 65: 80)

А 20

*Рекомендовано до друку оргкомітетом відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
№ 55 від 31 березня 2021 року*

Редакційна колегія:

Сокуренко В. В., ректор ХНУВС, генерал поліції третього рангу, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);

Швець Д. В., перший проректор ХНУВС, полковник поліції, заслужений працівник освіти України, доктор юридичних наук, доцент (заступник голови);

Могілевський Л. В., проректор ХНУВС, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Шульга В. П., проректор ХНУВС, доктор історичних наук (заступник голови);

Яковлєв Р. П., директор КЛК ХНУВС;

Шмельов Ю. М., заступник директора коледжу з навчально-методичної та наукової роботи КЛК ХНУВС, кандидат технічних наук.

А 20 **Авіація**, промисловість, суспільство : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Кременчук, 12 трав. 2021 р.) : у 2 ч. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж. – Харків : ХНУВС, 2021. – Ч. 2. – 556 с.

ISBN 978-966-610-243-3

ISBN 978-966-610-245-7

У збірнику розглянуто результати наукових досліджень учених, здобувачів вищої освіти, практиків з питань сучасних тенденцій і перспектив розвитку авіації, промисловості, суспільства в умовах сьогодення.

УДК 62 (33:34:37:61:65:80)

Доповіді друкуються в авторській редакції

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

- Ілляшенко Н. С.** Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
ЧЕТВЕРТА ПРОМИСЛОВА РЕВОЛЮЦІЯ ЯК ШАНС НА ВИПЕРЕДЖАЮЧИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
- 40. Кагал Д. В.** Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна
Науковий керівник: **Харченко М. В.**
ХАРАКТЕРИСТИКА НАЙВАЖЛИВІШИХ ЕЛЕМЕНТІВ В ТРАНСПОРТНІЙ ЛОГІСТИЦІ **368**
- 41. Квіташ К. О.** Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна
Науковий керівник: **Харченко М. В.**
АСПЕКТИ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ **370**
- 42. Кіріченко О. І.** Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна
Науковий керівник: **Будько О. В.**
ЕКОЛОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ В УПРАВЛІННІ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА **373**
- 43. Клименко К. В., Савостьяненко М. В.** Науково-дослідний фінансовий інститут Державної навчально-наукової установи «Академія фінансового управління», м. Київ, Україна
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ **376**
- 44. Климчук О. В.** Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ **379**
- 45. Кобелева Т. О., Перерва П. Г.** Национальный технический университет «Харковский политехнический институт», г. Харьков, Украина
КОМПЛАЕНС КАК ОСНОВА АНТИМОНОПОЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА **382**
- 46. Кобєлева Т. О.** Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ДОПОМОГОЮ КОНЦЕПЦІЇ КОМПЛАЄНС **385**
- 47. Колдорар А. Д.** Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна
Науковий керівник: **Мартинюк О. А.**
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ **388**
- 48. Комарницька Д. В.** Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна
Науковий керівник: **Цимбалістова О. А.** **391**

2. Уряд схвалив проект Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=7a698e05-a121-4375-850e-79a9abb9f215&title=UriadSkhvalivProktStrategiiEkonomichnoiBezpekiUkrainiNaPe>

3. Про національний фонд інвестицій: Указ Президента України №103/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1032021-37405>

4. В Україні створять центри креативної економіки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukrayini-stvoryat-centri-kreativnoyi-ekonomiki?fbclid=IwAR1ezku5bGq0nW7VyBot4qAclENekjKTJ57fyHZsNMRcA>

УДК 332.834.4:004.358

Климчук О. В., д.е.н., доцент, професор кафедри

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9427-9561>

*Донецький національний університет імені Василя Стуса,
м. Вінниця, Україна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В сучасних умовах постіндустріального розвитку інформаційні системи і технології виступають активною частиною життєдіяльності всіх сфер суспільства та переважної більшості галузей економічної діяльності. Протягом останнього десятиліття, а особливо в минулому 2020 р. внаслідок пандемії COVID-19, інформаційні технології почали все інтенсивніше проникати в суспільно-політичне життя та бізнесові структури, забезпечуючи розробку різнострокових стратегій розвитку, комплексних систем автоматизованого проектування й планування виробництва, програмування фінансового, податкового та управлінського обліку тощо.

Наразі інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють важливу і зростаючу роль у світовій економіці, а компанії, галузі та уряди отримують все більші вигоди від своїх постійних інвестицій в них та широкого використання Інтернет в економіці, заснованій на цифровій інформації. ІКТ стимулювали інновації у сфері послуг, підвищували ефективність виробництва та створення доданої вартості, а також, водночас, полегшували управління запасами та адміністративними витратами. Це стало каталізатором змін у компаніях, поліпшення організації роботи, сприяння зменшенню витрат на звичайні операції та впорядкування ланцюгів поставок. Настільки важливе значення інформаційно-комунікаційних технологій пов'язане із підвищенням рівня кваліфікації та організаційними змінами, які, мабуть, підтримують підвищення продуктивності праці на підприємствах як у нових секторах, так і в традиційних галузях. Такі переваги мають довгострокові наслідки і будуть продовжувати розвиватися, незважаючи на труднощі та проблеми, з якими сьогодні стикаються компанії [1, с. 80–81].

Так, для багатьох підприємств і організацій зростаюча доступність

інформаційних технологій продемонструвала неоднозначність в управлінні ними. Управління та підтримка таких складних і різномірних середовищ інформаційних технологій і систем (різних настільних комп'ютерів та ноутбуків, мобільних та бездротових пристроїв, принтерів, мереж та додатків) виявилось проблемним і дорогим для країн, що розвиваються, до яких належить Україна. Відтак, проблематика запровадження, використання та постійного оновлення сучасних інформаційних систем і технологій залишаються досить актуальними в національній економіці.

Сучасне підприємство – складна соціально-економічна система, для керування якої потрібні нові форми і методи управління. Відтак, впровадження інформаційних систем і технологій стає одним із інструментів підвищення якості системи управління підприємством. Однією з найважливіших проблем для керівників підприємства є використання інформаційних технологій в розробці управлінських рішень. У гострій конкуренції досягають успіху підприємства, в яких керівництво приймає ефективні рішення, використовуючи можливості сучасних інформаційних технологій [2, с. 71–72].

На сучасному етапі реформування національної економіки України якісні зміни в системі управління персоналом є необхідною умовою ефективного функціонування та розвитку будь-якого промислового підприємства. Збільшення обсягу матеріальних благ має значний вплив на модифікацію структури споживання працівника, що, в свою чергу, повинно позитивно відбитися на формуванні мотивів до праці, а також на принципах виробничої та економічної поведінки [3, с. 155]. Масове запровадження інформаційних систем і технологій є дієвим механізмом, що дозволяє підвищити ефективність управління підприємством на базі створення єдиного інформаційного простору, яке містить інформацію про швидкі зміни потреб ринку, конкурентоспроможність продукції підприємства, його виробничі можливості, заходи контролю за виконанням планів, економією ресурсів [4, с. 92].

Наразі виділяють такі основні етапи запровадження інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами: використання Інтернет (спеціалізовані глобальні мережі); мейнфрейми; глобальні соціальні мережі; хмарні обчислення та Internet-сенсори. Сучасні тенденції в Україні щодо ефективності впровадження та використання інформаційно-комунікаційних систем і технологій на всіх видах підприємств економічної діяльності характеризуються залежністю від середньої кількості працівників (табл. 1).

Аналіз статистичних даних вказує на те, що при порівнянні 2019 р. з 2018 р. в загальному спостерігається зменшення частки підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет (на 1,6%) та мали власний вебсайт (0,4%), проте зросла частка підприємств, які купували послуги хмарних обчислень (0,5%).

В розрізі розподілу підприємств за середньою кількістю працівників, то прослідковується чітка тенденція до зростання зазначених показників при збільшенні кількості працюючих. Однак, слід відзначити, що враховуючи світовий досвід, зокрема США, майбутні потужності виробництва потрібно зосередити на підприємствах середнього розміру (від 50 до 249 працюючих), які є помірно малими, щоб залишатися гнучкими в ринкових умовах. Водночас,

вони є достатньо великими, щоб інвестувати значні капіталовкладення й впроваджувати інновації, зокрема новітні інформаційні системи і технології. Тому підприємства, поряд із укрупненням і диверсифікацією, мають уникати значного розширення при створенні виробничих одиниць, оптимальний розмір яких зменшується, а рівень спеціалізації зростає. Такий процес буде зумовлювати нарощування потенціалу на заміну зменшеній вазі: підприємства стають менш громіздкими, проте більш гнучкими та маневреними. До того ж, указаний напрям відповідає сучасним вимогам децентралізації щодо незалежного використання регіонами фінансових і матеріальних ресурсів. Серед використовуваних інформаційних систем і технологій найбільш перспективними виступають хостингові та «хмарні» технології, які дають можливість економити фінанси за рахунок скорочення капітальних інвестицій.

Таблиця 1 – Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах з розподілом за середньою кількістю працівників, % до загальної кількості підприємств

Середня кількість працівників на підприємстві, осіб	Частка кількості підприємств, які					
	мали доступ до мережі Інтернет		мали вебсайт		купували послуги хмарних обчислень	
	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.
від 10 до 49	86,3	84,4	30,9	30,4	8,6	8,9
від 50 до 249	93,5	93,0	47,7	47,7	12,4	13,4
250 і більше	95,9	94,8	68,3	68,3	19,6	21,5
Усього	88,0	86,4	35,6	35,2	9,8	10,3

*Статистичний щорічник України за 2019 р.

Таким чином, мобілізація швидкого прийняття рішень та дій щодо впровадження новітніх інформаційних систем і технологій може бути особливо складною для урядів та державних підприємств, але багато усталених, історично успішних компаній також стикаються з цією проблемою. Найбільш успішні підприємства чітко розуміють значущість цифрових технологій і як створюється додана вартість на їх основі. Це дозволяє їм залишатися вірними своїм унікальним ідентичностям і зосереджуватись на розробці потужних можливостей, щоб ще більше процвітати інформаційному (цифровому) світі. Правильна стратегія має бути сміливою, відзначатись практичністю, що дозволяє її реалізацію для стимулювання перетворень та забезпечення сталого та інклюзивного зростання підприємства. Такі підприємства матимуть найкращі можливості для забезпечення та збереження переваг у нашому світі, що все більше керується інформаційними системами і технологіями.

Список літератури

1. Paletta, F. and Junior, N. Information technology and communication and best practices in it lifecycle management. *Journal of Technology Management & Innovation* [online]. 2008, vol. 3, n. 4, pp. 80-94. ISSN 0718-2724. <http://dx.doi.org/10.4067/S0718-27242008000200007>.
2. Пчелянська Г. Б., Васьковська К. О., Пчелянський Д. П. Роль інформаційних технологій в управлінні підприємством. *Економіка харчової*

промисловості. 2018. Т. 10. Вип. №1. С. 71–75.

3. Levytska I. V., Klymchuk A. O., Klymchuk O. V. Functions of salary at machine-building enterprises in formation of motives and stimules of personnel. *Bulletin of Zaporizhzhia National University. Economic sciences*. № 4 (44), 2019. Pp. 154–159. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2019-4-44-24>

5. Яцюк С. Особливості методики викладання інформаційних систем і технологій для студентів-менеджерів. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. 2013. №7. С. 92–95.

УДК 343.9:658:343.352

Кобелева Т. О., д.э.н., доцент

Перерва П. Г., д.э.н., профессор

Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт», г. Харьков, Украина

КОМПЛАЕНС КАК ОСНОВА АНТИМОНОПОЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

Под программой антимонопольного комплаенса в международной практике понимается «система мер, принятых внутри компании или группы компаний и направленных на информирование, обучение и инструктаж работников относительно норм антимонопольного права, и принятой в компании или в группе компаний политики соблюдения данных норм, а также на контроль и мониторинг соблюдения указанных норм и политик [1, 2, 3, 15]. Таким образом, программы антимонопольного комплаенса являются разновидностью организационных систем внутреннего контроля, нацеленных на стандартизацию поведения персонала, в частности, в области соблюдения норм антимонопольного права». Традиционной позицией большинства законодателей и антимонопольных ведомств мира в прошлом было игнорирование программ комплаенса при проведении проверок соблюдения антимонопольного законодательства, а также при принятии решения о величине налагаемых на нарушителей штрафов. Главной выгодой для компаний, внедривших программу антимонопольного комплаенса, является то, что таким образом они не допускают противоправного поведения. Напротив, компания, уличенная в картельном сговоре, не должна ожидать от нас смягчения наказания только за то, что у нее была программа комплаенса, поскольку такая программа по определению будет несостоятельной. Многие юрисдикции до настоящего времени придерживаются подобного подхода.

Экономическая практика в мире и развитых странах в последние два десятилетия выделила в системе корпоративного управления обособленную функцию комплаенс (англ. Compliance – способность действовать в соответствии с существующим порядком) – комплекса встроенных в бизнес-процессы предприятий различного рода видов внутреннего контроля,